

Godišnja statistika saobraćaja, skladištenja i veza

2021

Sadržaj:

1	Uvodne napomene.....	2
2	Metodološka objašnjenja.....	2
3	Željeznički saobraćaj.....	5
4	Drumski i lokalni drumski prevoz putnika	8
5	Prevoz robe u drumskom saobraćaju.....	9
6	Putevi i mostovi u Crnoj Gori.....	14
7	Broj registrovanih drumskih motornih i priključnih vozila.....	15
8	Broj saobraćajnih nezgoda na putevima u Crnoj Gori	21
9	Pretovar u lukama.....	23
10	Promet robe u lukama	25
11	Izveštaj o trgovačkoj mornarici	27
12	Prevoz putnika i robe na aerodromima.....	29
13	Vazdušni saobraćaj.....	34
14	Poštanski i telekomunikacioni saobraćaj	36

1 UVODNE NAPOMENE

Publikacija „Godišnja statistika saobraćaja, skladištenja i veza – 2021. godine“ sadrži preliminarne godišnje podatke o razvoju i stanju prevoznih sredstava, poslovnih subjekata koji se bave prevozom, kao i preliminarne podatke o prometu poštanskim, kurirskim i telekomunikacionim uslugama.

Svaka djelatnost prevoza prikazana je u posebnom poglavlju prema sljedećem redosledu: željeznički saobraćaj, drumski i lokalni drumski prevoz putnika, prevoz robe u drumskom saobraćaju, putevi i mostovi, registrovana vozila, saobraćajne nezgode, pretovar u lukama, promet robe u lukama, izveštaj o trgovačkoj mornarici, prevoz putnika i robe na aerodromima, vazdušni saobraćaj i poštanski i telekomunikacioni saobraćaj.

Statistička poglavlja sadrže uvod, metodološka objašnjenja i tabelarne preglede i analizu podataka.

Rezultati istraživanja iz područja statistike saobraćaja i komunikacija objavljuju se i u drugim statističkim publikacijama: (i) statističkom godišnjaku, (ii) mjesečnom statističkom pregledu, (iii) statističkim saopštenjima.

Pravni osnov za sprovođenje istraživanja u oblasti statistike saobraćaja je Zakon o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ("Sl. list Crne Gore", br. 18/12 i 47/19).

SIMBOLI

Nema pojave	=	—
Ne raspoloživo je podatak	=	...
Ispravljen podatak	=	*

2 METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

2.1 Izvori podataka

Podaci saobraćaja prikupljaju se redovnim kvartalnim i godišnjim istraživanjima.

Izvor podataka za:

- (i) željeznički saobraćaj su izvještajne jedinice kojima je prevoz putnika i robe u željezničkom saobraćaju pretežna djelatnost (sektor H, oblast 49);
- (ii) drumski putnički saobraćaj su izvještajne jedinice kojima je prevoz putnika u drumskom saobraćaju pretežna djelatnost (sektor H, oblast 49);
- (iii) istraživanje teretnog drumskog saobraćaja teretna vozila za prevoz robe korisne nosivosti 3500 kg i veće, kao i tegljači. Izvor podataka su pravna i fizička lica koja su vlasnici ili korisnici vozila a koji se nalaze u uzorku. Okvir za izbor uzorka je evidencija registrovanih vozila koja se dobija od Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore.

- (iv) lokalni drumski saobraćaj su izvještajne jedinice kojima je prevoz putnika u lokalnom drumskom (gradskom) saobraćaju pretežna djelatnost (sektor H, oblast 49);
- (v) promet na aerodromima su izvještajne jedinice koje obavljaju uslužne djelatnosti u vazdušnom saobraćaju (sektor H, oblast 52);
- (vi) vazdušni saobraćaj su izvještajne jedinice koje obavljaju djelatnosti u vazdušnom saobraćaju (sektor H, oblast 51);
- (vii) izvještaj o dolasku i odlasku brodova, izvještajne jedinice su Lučke kapetanije i Uprava pomorske sigurnosti i upravljana lukama;
- (viii) pretovar su izvještajne jedinice kojima je djelatnost manipulacija teretom (utovar u brodove i istovar iz njih) pretežna djelatnost (sektor H, oblast 52);
- (ix) poštanski i telekomunikacioni saobraćaj je Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost.
- (x) broj saobraćajnih nezgoda na putevima u Crnoj Gori je Uprava policije Crne Gore, a za broj registrovanih drumskih motornih i priključnih vozila Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore;

2.2 Obuhvat

Istraživanjima su obuhvaćena preduzeća sa 5 i više zaposlenih koja su u statističkom biznis registru razvrstana prema Klasifikaciji djelatnosti 2010 u sektor H - oblasti 49, 50, 51, 52, 53 i sektor J - oblast 61.

2.3 Usaglašenost istraživanja saobraćaja sa pravnom tekovinom Evropske Unije

Statistika željezničkog saobraćaja se sprovodi u skladu sa Regulativom (EZ) br. 91/2003 i br. 2018/643.

Statistika drumskog teretnog saobraćaja se sprovodi u skladu sa Regulativama (EZ) br. 1172/98 i br. 70/2012.

Statistika lučkog saobraćaja se sprovodi se u skladu sa Direktivama (EZ) br. 2009/42 i br. 2012/186.

Statistika bezbjednosti u saobraćaju se sprovodi u skladu sa Odlukom (EZ) br. 93/704.

Statistika prevoza putnika i robe na aerodromima sprovodi se u skladu sa Regulativom (EZ) br. 437/2003.

Ostala istraživanja saobraćaja kreirana su prema potrebama domaćih korisnika podataka.

2.4 Definicije

Pod prevozom putnika u saobraćaju podrazumijeva se kretanje putnika od mjesta polaska do odredišta.

Putnik je svako lice koje je nabavilo kartu ili odgovarajuću ispravu i ušlo u prevozno sredstvo s ciljem da se preveze do mjesta opredjeljenja.

Putnički kilometar označava prevoz jednog putnika na rastojanju od 1 km.

Pod **prevezenom robom** podrazumijevaju se sve pošiljke tereta (robe) koji je prevezen na osnovu ugovora o prevozu. Količina prevezene robe izražava se u bruto težini, što znači da težina robe obuhvata i težinu ambalaže ili opreme (kontejneri).

Tonski kilometar označava prevoz jedne tone robe na rastojanju od 1 km.

Pretovarene tone tereta se odnose na ukupnu količinu tereta koja prođe kroz prekrcajni poslovni subjekt, gdje se isti teret, bez obzira na broj manipulacija koji je njime izvršen, iskazuje samo jednom.

Izmanipulisane tone (tona-operacija) su jedinice radnog učinka koje izražavaju zbir operacija evidentiranih prema načinu na koji su izvršene (iskrcaj, ukrcaj, direktan prekrcaj premještaj).

Pismonosna pošiljka je vrsta komunikacije u pisanom obliku odštampana na papiru ili drugom odgovarajućem nosiocu podataka, koji je potrebno poslati i dostaviti na adresu koju je naveo pošiljalac na samoj pismonosnoj pošiljci ili njenom omotu.

Paket je poštanska pošiljka koja sadrži robu i predmete.

Tiskovina je štampana publikacija koju izdaje izdavač svakodnevno, povremeno ili u određenom razdoblju (novine i časopisi).

Fiksna telefonija su usluge koje omogućavaju korisnicima da pristupe javnoj telefonskoj mreži na fiksnoj lokaciji i da koriste javno dostupne telefonske usluge na fiksnoj lokaciji.

Mobilna telefonija su usluge koje omogućavaju korisnicima da pristupe javnoj mobilnoj mreži i koriste usluge mobilne telefonije.

Saobraćajna nezgoda je događaj koji se dogodio na putu ili je započet na putu, u kojem je učestvovalo najmanje jedno vozilo u pokretu i u kojem je jedno ili više lica povrijeđeno ili poginulo ili je preminulo u roku od 30 dana od posljedica te saobraćajne nezgode ili je nastala materijalna šteta.

Registrovana drumska motorna i priključna vozila su sva ona vozila koja su registrovana kod Ministarstva unutrašnjih poslova, osim vozila oružanih snaga.

Prvi put registrovana vozila obuhvataju: nova i uvezena vozila, tj. vozila koja se prvi put registruju u Crnoj Gori.

Metodološka napomena: može se dogoditi da ukupan zbir ne odgovara broju pojedinačnih podataka, te da kumulativni podatak nije uvijek jednak zbiru pojedinačnih kvartalnih rezultata zbog zaokruživanja brojeva.

Posljednji objavljeni podatak se smatra **preliminarnim** i postaje konačan, u definisanom roku, predviđenim Kalendarom objavljivanja statističkih podataka.

3 ŽELJEZNIČKI SAOBRAĆAJ

Podaci željezničkog saobraćaja rezultat su redovnih kvartalnih i godišnjih istraživanja izvještajnih jedinica kojima je prevoz putnika i robe u željezničkom saobraćaju pretežna djelatnost. Statističko istraživanje sprovodi se u skladu sa Regulativom (EZ) br. 91/2003 i br. 2018/643.

Željeznička pruga je šinska saobraćajnica namijenjena saobraćaju željezničkih vozila.

Kolosjek je par šina po kojima se mogu kretati željeznička (šinska) vozila. Elektrificirani kolosjek je opremljen vazdušnim kontaktnim vodom ili podvodnom šinom kako bi se omogućila električna vuča.

Građevinska dužina pruge mjeri se po osi kolosjeka od početne do završne tačke građenja pruge, a kod stanica i ostalih službenih mjesta na pruzi mjeri se po glavnom prolaznom kolosjeku.

Broj prevezenih putnika u željezničkom saobraćaju u 2021. godini u odnosu na 2020. godinu bilježi rast od 17,3%, a količina prevezene robe u istom periodu bilježi pad od 18,3%.

Građevinska dužina željezničke pruge u Crnoj Gori u 2021. godini je iznosila 250,5 km. Sva pruga je jednokolosječna sa monofaznim sistemom napajanja 25 KV, 50Hz.

Broj stanica i drugih službenih mjesta je 48, od čega stajališta čine 54,2%, stanice 25,0%, dok ostala službena mjesta čine 20,8%.

Tabela 1. Željeznički saobraćaj

	2020	2021	<i>Indeks 2021 2020</i>
Promet putnika i putnički kilometri			
Promet putnika, u hiljadama	473	555	117,3
Putnički kilometri, u hiljadama	27 839	35 134	126,2
Promet robe i tonski kilometri			
Promet robe, u hiljadama tona	1 154	943	81,7
Tonski kilometri, u hiljadama	130 451	127 222	97,5

Tabela 2. Putnički kilometri u zemljama Evropske Unije¹

u milionima km

Zemlja	2016	2017	2018	2019	2020
Belgija
Bugarska	1 455	1 434	1 476	1 520	1 118
Češka	8 738	9 403	10 220	10 856	6 623
Danska	6 332	6 280	6 182	6 174	3 940
Njemačka	95 465	95 529	98 161	100 252	57 470
Estonija	316	366	417	392	263
Irska	1 991	2 122	2 281	2 399	834
Grčka	1 192	1 112	1 104	1 252	640
Španija	26 646	27 490	28 420	28 847	12 060
Francuska	91 832	95 024	91 818	96 540	56 606
Hrvatska	827	736	747	724	448
Italija	52 178	53 231	55 493	56 586	22 269
Letonija	584	596	624	643	413
Litvanija	280	315	354	359	237
Luksemburg	417	438	443	463	268
Mađarska
Holandija
Austrija	12 497	12 562	13 122	13 252	7 375
Poljska	19 067	20 215
Portugal	4 266	4 516	4 570	5 055	2 563
Rumunija	4 988	5 663	5 577	5 906	3 720
Slovenija	611	570	568	572	338
Slovačka	3 484	3 754	3 792	3 957	2 133
Finska	3 868	4 271	4 535	4 924	2 820
Švedska	12 800	13 331	13 547	14 617	8 129
Velika Britanija	68 010	68 912	69 706	71 823	...

Izvor: EUROSTAT

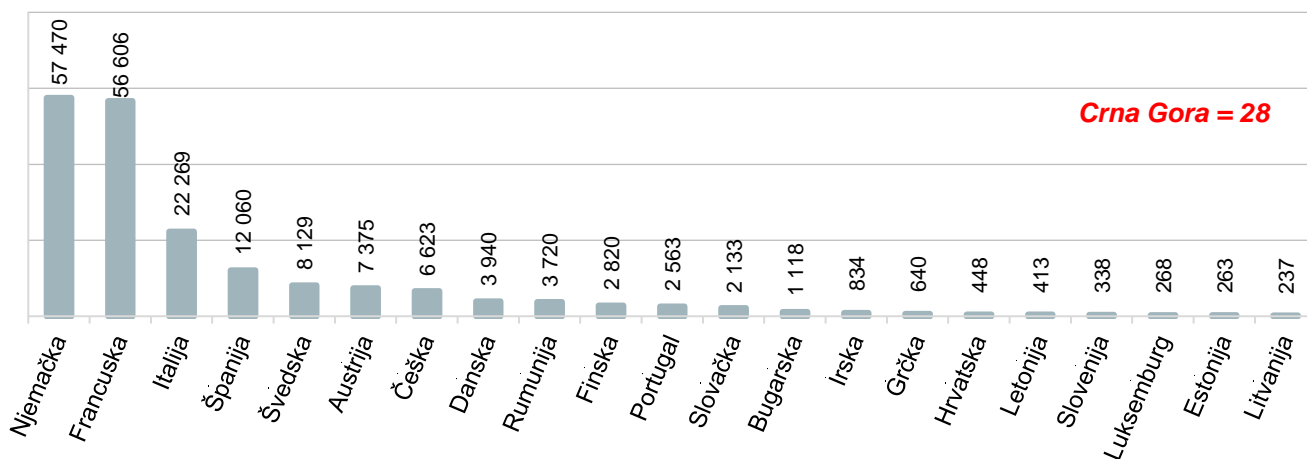
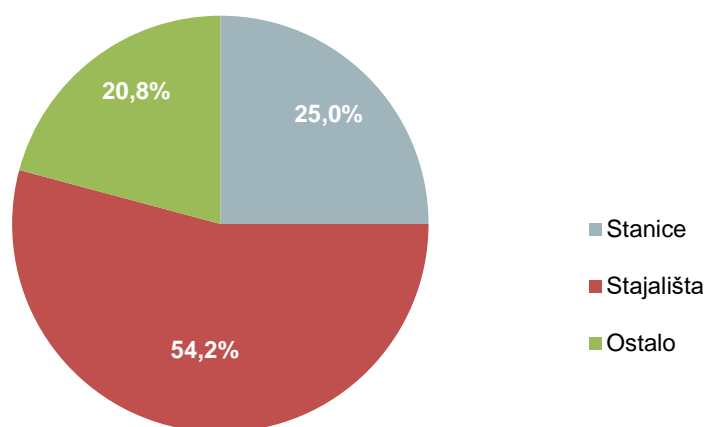
Grafik 1. Putnički kilometri u željezničkom saobraćaju u milionima, 2020. godina¹¹ Podaci za 2021. godinu će biti dostupni 240 dana nakon isteka referentnog perioda.

Tabela 3. Željeznička mreža

	2020	2021	<i>Indeks 2021 2020</i>
Dužina željezničkih pruga u km			
Građevinska dužina pruga	250,5	250,5	100,0
Dužina jednokolosječne	250,5	250,5	100,0
Sa širinom kolosijeka 1,435 m	250,5	250,5	100,0
Od ukupne građevinske dužine pruge elektrificirano	226,6	226,6	100,0
1. Dužina kolosijeka (1.1+1.2)	327,7	327,7	100,0
1.1 Otvorena pruga i glavni prolazni kolosjek	250,5	250,5	100,0
1.2 Stanični i drugi kolosjeci	77,2	77,2	100,0
Željezničke stanice i druga službena mjesta			
2. Ukupno jedinica (2.1+2.2+2.3)	48	48	100,0
2.1 Stanice	12	12	100,0
2.2 Stajališta	26	26	100,0
2.3 Ostala službena mjesta	10	10	100,0

Grafik 2. Struktura željezničkih stanica i drugih službenih mjesta u 2021. godini

4 DRUMSKI I LOKALNI DRUMSKI PREVOZ PUTNIKA

Podaci drumskog i lokalnog drumskog saobraćaja rezultat su redovnih kvartalnih istraživanja izvještajnih jedinica kojima je prevoz putnika u drumskom i lokalnom drumskom saobraćaju pretežna djelatnost.

Broj prevezenih putnika u drumskom saobraćaju u 2021. godini u odnosu na 2020. godinu bilježi rast za 38,9%, dok u lokalnom drumskom saobraćaju rast iznosi 40,7%.

Tabela 4. Drumski putnički saobraćaj

	2020	2021	<i>Indeks 2021 2020</i>
Inventarsko stanje prevoznih sredstava			
Broj autobusa	427	449	105,2
Sjedišta	14 237	14 428	101,3
Snaga, kw	70 645	72 174	102,2
Prevoz putnika i putnički kilometri			
Prevezeni putnici u hiljadama	2 697	3,745	138,9
Putnički kilometri u hiljadama	29 588	32,102	108,5
Pređeni kilometri vozila – ukupno u hiljadama	8 150	11,096	136,1

Tabela 5. Drumski lokalni saobraćaj

	2020	2021	<i>Indeks 2021 2020</i>
Inventarsko stanje prevoznih sredstava			
Broj autobusa	73	78	106,8
Sjedišta	5 530	5 615	101,5
Snaga, kw	8 407	8 947	106,4
Prevoz putnika i pređeni kilometri			
Prevezeni putnici u hiljadama	695	978	140,7
Pređeni kilometri vozila ukupno u hiljadama	2 256	2 054	91,0

5 PREVOZ ROBE U DRUMSKOM SAOBRAĆAJU

Istraživanje o drumskom teretnom saobraćaju se sprovodi prema Regulativama (EZ) br. 1172/98 i 70/2012.

Istraživanje se sprovodi na uzorku. Podaci se prikupljaju metodom ankete. Jedinica posmatranja je teretno vozilo za prevoz robe korisne nosivosti 3 500 kg i veće, kao i tegljači. Izvor podataka su pravna i fizička lica koja su vlasnici ili korisnici vozila. Okvir za izbor uzorka je evidencija registrovanih vozila koja se dobija od Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore.

Drumski prevoz je svako kretanje robe i/ili putnika u drumskom prevoznom sredstvu po drumskoj mreži.

Unutrašnji drumski prevoz je drumski prevoz između dva mjesta (mjesta utovara i mjesta istovara) koja se nalaze u istoj zemlji u kojoj je vozilo registrovano.

Međunarodni drumski prevoz je drumski prevoz između dva mjesta (mjesta utovara i mjesta iskrcanja) koja se nalaze u dvije različite zemlje; ovakav prevoz može podrazumijevati tranzit kroz jednu ili više zemalja.

Prevoz u insotranstvu podrazumijeva međunarodni prevoz robe koji obavljaju domaći prevoznici. Zemlja utovara i istovara je strana zemlja.

Tonski kilometar je jedinica mjere koja odgovara prevozu jedne tone robe na rastojanju od jednog kilometra.

Prevoz uz nadoknadu ili javni prevoz je onaj prevoz robe koji se obavlja uz naknadu u ime trećih osoba.

Prevoz za sopstvene potrebe jeste prevoz koji se ne obavlja uz naknadu.

Teretno drumsko motorno prevozno sredstvo je drumsko motorno prevozno sredstvo namijenjeno za prevoz robe (kamion) ili bilo koja kombinacija drumskih vozila namijenjenih za prevoz robe (tj. kamion s prikolicom, prikolicama ili drumski tegljač s poluprikolicom).

Drumski tegljač je drumsko motorno vozilo koje je isključivo ili prevashodno namijenjeno za vuču drugih drumskih vozila bez motora.

Prevoz po vrstama robe razvrstan je na osnovu **klasifikacije robe NST 2007**.

Tabela 6. Klasifikacija robe za statistiku prevoza - NST 2007

Grupe robe
1. Proizvodi poljoprivrede, lova i šumarstva; riba i ostali proizvodi ribolova
2. Ugalj i lignit; sirova nafta i prirodni gas
3. Rude metala i ostali proizvodi vađenja ruda i kamena; treset; rude uranijuma i torijuma
4. Prehrambeni proizvodi, pića i duvan
5. Tekstil i proizvodi od tekstila, koža i proizvodi od kože
6. Drvo i proizvodi od drveta i plute (osim namještaja); pleteni proizvodi od slame i pruća; drvenjača; papir i proizvodi od papira, štampani proizvodi i snimljeni mediji
7. Koks i rafinisani naftni proizvodi
8. Hemikalije, hemijski proizvodi i sintetička vlakna; proizvodi od gume i plastike; proizvodi nuklearne industrije
9. Ostali proizvodi od nemetalnih minerala
10. Bazni metali; proizvodi od metala, osim mašina i opreme
11. Mašine i oprema, na drugom mjestu nepomenuta; kancelarijske mašine i informatička oprema; električne mašine i električni aparati, na drugom mjestu nepomenuti; radio, TV i komunikaciona oprema; medicinski, precizni i optički instrumenti, ručni satovi i časovnici
12. Transportna oprema
13. Namještaj; ostali industrijski proizvodi, na drugom mjestu nepomenuti
14. Sekundarne sirovine; komunalni otpaci i ostali otpaci
15. Pošta, paketi
16. Oprema i materijal koji se koriste u prevozu robe
17. Prevezena roba u okviru preseljenja pukućstva i kancelarijske opreme; prtljag prevezen odvojeno od putnika; automobili prevezeni radi popravke; ostala netržišna dobra, na drugom mjestu nepomenuta
18. Grupisana roba: razne vrste robe koja se zajedno prevozi
19. Roba koja se ne može identifikovati; roba koja iz nekog razloga ne može biti identifikovana i prema tome ne može biti razvrstana u jednu od grupa od 1 do 16
20. Ostala roba, na drugom mjestu nepomenuta

U 2021. godine drumskim teretnim motornim vozilima registrovanim u Crnoj Gori prevezeno je 847 hiljada tona robe, uz ostvarenih 116 654 hiljade tonskih kilometara.

Pređeni kilometri vozila sa utovarom iznosili su 6 340 hiljada kilometara.

U strukturi prevezene robe unutrašnji prevoz učestvuje sa 88,9% ili 753 hiljade tona prevezene robe, dok međunarodni prevoz učestvuje sa 11,1% ili 94 hiljade tona prevezene robe. Od ukupno prevezenih 847 hiljada tona robe u prevozu uz nadoknadu je prevezeno 166 hiljada tona robe ili 19,6%, dok je u prevozu za sopstvene potrebe realizovano 681 hiljade tona robe ili 80,4%.

U strukturi ostvarenih tonskih kilometara unutrašnji prevoz učestvuje sa 59,1% ili 68 892 hiljade tonskih kilometara, a međunarodni prevoz sa 40,9% ili 47 762 hiljade tonskih kilometara. Uz nadoknadu je realizovano 45 161 hiljada tonskih kilometara ili 38,7%, dok je u prevozu za sopstvene potrebe realizovano 71 493 hiljade tonskih kilometara ili 61,3%.

Tabela 7. Teretni drumski saobraćaj u Crnoj Gori, 2021. godina

A = B + C	Prevezena roba, u hilj. tona	Tonski km, u hilj.	Pređeni km vozila sa utovarom, u hilj.
Ukupno (1+2)	847	116 654	6 340
1. Unutrašnji prevoz	753	68 892	2 553
2. Međunarodni prevoz (2.1+2.2)	94	47 762	3 787
2.1 Međunarodni prevoz sa utovarom/istovarom u Crnoj Gori	83	42 169	3 470
2.2 Prevoz u inostranstvu	11	5 593	317

Tabela 8. Teretni drumski saobraćaj uz nadoknadu u Crnoj Gori, 2021. godina

B	Prevezena roba, u hilj. tona	Tonski km, u hilj.	Pređeni km vozila sa utovarom, u hilj.
Ukupno (1+2)	166	45 161	3 664
1. Unutrašnji prevoz	101	7 624	623
2. Međunarodni prevoz (2.1+2.2)	65	37 537	3 041
2.1 Međunarodni prevoz sa: utovarom/istovarom u Crnoj Gori	54	31 944	2 724
2.2 Prevoz u inostranstvu	11	5 593	317

Tabela 9. Teretni drumski saobraćaj za sopstvene potrebe u Crnoj Gori, 2021. godina

C	Prevezena roba, u hilj. tona	Tonski km, u hilj.	Pređeni km vozila sa utovarom, u hilj.
Ukupno (1+2)	681	71 493	2 676
1. Unutrašnji prevoz	652	61 268	1 930
2. Međunarodni prevoz (2.1)	29	10 225	746
2.1 Međunarodni prevoz sa: utovarom/istovarom u Crnoj Gori	29	10 225	746
2.2 Prevoz u inostranstvu	-	-	-

Tabela 10. Pređeni kilometri praznih vozila u hiljadama, 2021. godina

	Prevoz ukupno	Uz nadoknadu	Za sopstvene potrebe
Ukupno (1+2)	3 920	1 560	2 360
1. Unutrašnji prevoz	2 329	574	1 755
2. Međunarodni prevoz (2.1+2.2)	1 591	986	605
2.1 Međunarodni prevoz sa: utovarom/istovarom u Crnoj Gori	1 324	719	605
2.2 Prevoz u inostranstvu	267	267	-

Tabela 11. Prevezena roba prema grupama klasifikacije NST 2007, 2021. godina

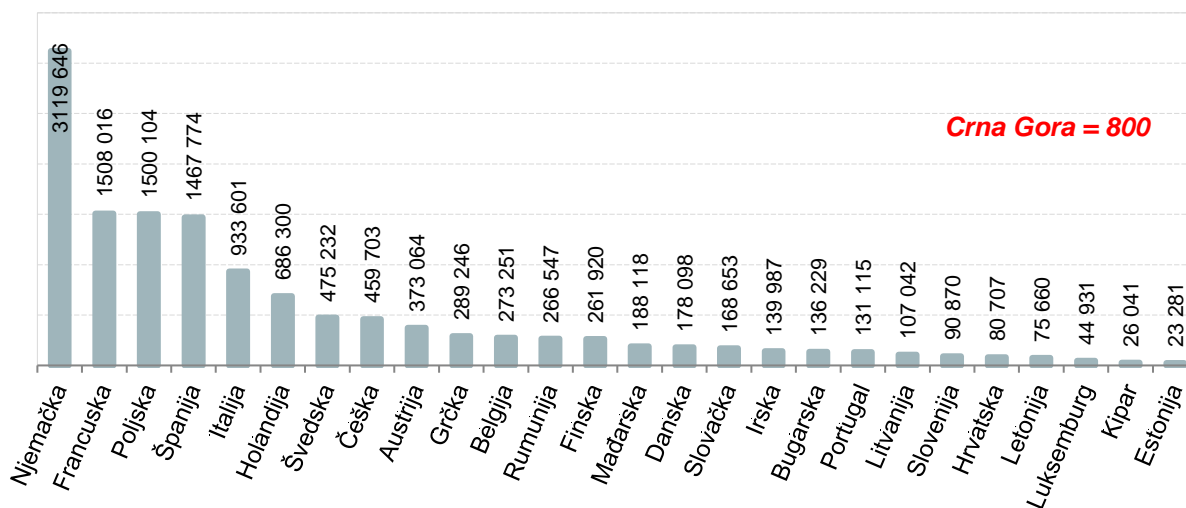
Roba po grupama	A = B + C		B		C	
	Prevoz robe ukupno		Uz nadoknadu		Za sopstvene potrebe	
	Prevezena roba, u hilj. tona	Pređeni km vozila sa utovarom, u hilj.	Prevezena roba, u hilj. tona	Pređeni km vozila sa utovarom, u hilj.	Prevezena roba, u hilj. tona	Pređeni km vozila sa utovarom, u hilj.
Ukupno	847,3	6 340,3	166,0	3 664,2	681,3	2 676,1
1.	24,2	718,9	11,4	586,2	12,8	132,7
2.	45,9	49,0	0,1	4,1	45,8	44,9
3.	497,7	669,1	52,1	219,2	445,6	449,9
4.	60,3	1 922,7	27,6	1 115,5	32,7	807,2
5.	0,3	25,0	0,3	25,0	0,0	0,0
6.	18,9	481,0	12,7	383,2	6,2	97,8
7.	5,7	51,5	2,5	30,8	3,2	20,7
8.	8,1	258,2	4,9	172,9	3,2	85,3
9.	127,6	980,3	19,7	336,7	107,9	643,6
10.	22,9	456,0	12,6	361,0	10,3	95,0
11.	2,8	57,3	1,1	39,5	1,7	17,8
12.	0,5	43,8	0,1	1,5	0,4	42,3
13.	1,5	93,4	1,4	67,2	0,1	26,2
14.	15,5	223,8	5,0	52,7	10,5	171,1
17.	3,5	194,5	3,2	154,2	0,3	40,3
18.	0,5	10,7	0,5	10,7	0,0	0,0
19.	10,8	103,8	10,8	103,8	0,0	0,0
20.	0,6	1,3	0,0	0,0	0,6	1,3

Tabela 12. Prevezena roba u zemljama Evropske Unije²

u hiljadama tona

Zemlja	2016	2017	2018	2019	2020
Belgija	291 521	300 121	285 505	283 945	273 251
Bugarska	146 636	151 479	143 199	114 574	136 229
Češka	431 889	459 433	479 235	504 099	459 703
Danska	184 726	179 062	167 534	167 747	178 098
Njemačka	3 111 858	3 161 837	3 200 925	3 208 232	3 119 646
Estonija	34 581	28 969	28 494	28 373	23 281
Irska	140 743	146 543	148 765	158 396	139 987
Grčka	419 222	388 898	361 947	354 081	289 246
Španija	1 285 164	1 409 090	1 474 486	1 542 109	1 467 774
Francuska	1 727 611	1 714 292	1 619 364	1 634 946	1 508 016
Hrvatska	72 516	72 343	74 009	81 125	80 707
Italija	901 503	885 451	920 732	978 883	933 601
Kipar	19 682	25 595	29 308	29 361	26 041
Letonija	63 389	68 013	76 701	73 755	75 660
Litvanija	63 571	76 980	89 105	100 802	107 042
Luksemburg	50 824	47 292	48 846	55 303	44 931
Mađarska	197 759	188 250	206 669	202 631	188 118
Holandija	656 428	666 069	680 065	688 837	686 300
Austrija	376 399	386 858	393 313	402 083	373 064
Poljska	1 313 657	1 501 811	1 390 184	1 506 450	1 500 104
Portugal	147 792	157 924	156 650	155 866	131 115
Rumunija	216 107	226 345	237 157	256 641	266 547
Slovenija	75 033	86 212	85 406	91 775	90 870
Slovačka	156 179	176 750	177 131	187 184	168 653
Finska	278 957	280 744	274 346	270 462	261 920
Švedska	433 065	455 480	481 319	449 362	475 232
Velika Britanija	1 450 280	1 417 482	1 425 190	1 470 486	...

Izvor: EUROSTAT

Grafik 3. Prevezena roba drumski saobraćaj u hiljadama tona, 2020. godina²² Podaci za 2021. godinu će biti dostupni 150 dana nakon isteka referentnog perioda.

6 PUTEVI I MOSTOVI U CRNOJ GORI

Izveštajne jedinice za istraživanje o putevima i mostovima su organi lokalne samouprave.

Put je svaka površina na kojoj se trajno odvija saobraćaj. Podaci o putevima po vrsti kolovoza grupišu se na: savremene, tucaničke, zemljane i nekategorisani.

Savremeni putevima smatraju se putevi sa kolovozom zastrtim asfaltom, betonom ili kockom. Ostale vrste zastora su **tucanik**, kaldrma, opeka, makadam i slično.

Zemljani put je put bez izgrađenog kolovoza.

Nekategorisani put je površina koja se koristi za saobraćaj po bilo kom osnovu i koja je dostupna većem broju korisnika (seoski, poljski i šumski putevi, putevi na nasipima za odbranu od poplava, parkirališta i sl.)

Most je građevinski objekat kojim se saobraćajnica prevodi preko vode, dolina, drugih saobraćajnica ili bilo kakvih prepreka.

Dužina puteva u 2021. godini iznosila je 9 759 km, što je za 0,3% više u odnosu na 2020. godinu kada je iznosila 9 727 km. Posmatrano prema vrsti kolovoza najveće učešće u 2021. godini imao je savremeni kolovoz čija je dužina iznosila 6 536 km (67,0%), slijedi tucanik sa 1 917 km (19,6%) i zemljani i nekategorisani putevi sa 1 306 km (13,4%).

Tabela 13. Kategorizovani putevi i mostovi u 2021. godini

	2020	2021	<i>Indeks 2021 2020</i>
Dužina puteva prema vrstama, u km			
1. Putevi (1.1+1.2+1.3)	9 727	9 759	100,3
1.1 Savremeni kolovoz (asfalt)	6 527	6 536	100,1
1.2 Tucanik	1 885	1 917	101,7
1.3 Zemljani i nekategorisani putevi	1 315	1 306	99,3
Broj mostova			
Mostovi	546	546	100,0

7 BROJ REGISTROVANIH DRUMSKIH MOTORNIH I PRIKLJUČNIH VOZILA

Izveštajna jedinica za podatke o broju registrovanih drumskih motornih i priključnih vozila je Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore.

Registrovana drumska motorna i priključna vozila su sva ona vozila koja su registrovana kod Ministarstva unutrašnjih poslova, osim vozila oružanih snaga.

Prvi put registrovana vozila obuhvataju: nova i uvezena vozila, tj. vozila koja se prvi put registruju u Crnoj Gori.

Starost prevoznog sredstva je vrijeme proteklo nakon prve registracije drumskog prevoznog sredstva, bez obzira na zemlju registracije.

Broj registrovanih drumskih motornih i priključnih vozila u 2021. godini iznosio je 254 409, što je za 5,7% više nego u 2020. godini, kada je broj registrovanih drumskih motornih i priključnih vozila iznosio 240 611.

Broj prvi put registrovanih drumskih motornih i priključnih vozila u 2021. godini iznosio je 17 392, što je za 5,9% više nego u 2020. godini, kada je broj prvi put registrovanih drumskih motornih i priključnih vozila iznosio 16 417.

Tabela 14. Broj registrovanih i prvi put registrovanih drumskih motornih i priključnih vozila, Crna Gora

	2020	2021	<i>Indeks 2021 2020</i>
Broj registrovanih vozila	240 611	254 409	105,7
Broj prvi put registrovanih vozila	16 417	17 392	105,9

Tabela 15. Broj registrovanih drumskih motornih i priključnih vozila, 2021. godina, po opštinama

Vrste vozila/ Opština	Motocikli	Putnički automobili	Kombi vozila	Autobusi	Teretna vozila
Ukupno	6 261	221 405	363	1 225	18 981
Andrijevica	1	940	4	2	80
Bar	647	18 474	20	29	1 395
Berane	37	6 441	38	39	366
Bijelo Polje	43	10 312	24	44	912
Budva	944	11 636	26	139	779
Cetinje	132	6 001	2	53	338
Danilovgrad	67	5 162	-	94	664
Gusinje	1	725	-	3	37
Herceg Novi	900	12 475	31	96	852
Kolašin	15	1 791	9	12	172
Kotor	959	9 941	52	35	780
Mojkovac	4	1 709	11	4	103
Nikšić	156	20 909	28	180	1 992
Petnjica	7	918	12	7	41
Plav	1	1 896	6	15	85
Pljevlja	24	7 170	6	38	562
Plužine	1	484	9	3	37
Podgorica	1 152	78 627	13	258	7 721
Rožaje	13	4 924	34	54	289
Tivat	399	7 568	23	37	630
Tuzi	16	3 893	-	17	441
Ulcinj	732	8 218	1	63	605
Šavnik	-	289	1	2	27
Zabljak	10	902	13	1	73

/nastavak/

Vrste vozila/ Opština	Specijalna i radna vozila	Vučna vozila	Priključna vozila	Poljoprivredni traktori	Ukupno
Ukupno	463	1 948	3 502	261	254 409
Andrijevica	1	-	17	3	1 048
Bar	42	111	197	10	20 925
Berane	32	55	108	10	7 126
Bijelo Polje	66	153	314	41	11 909
Budva	31	12	69	12	13 648
Cetinje	16	82	140	1	6 765
Danilovgrad	2	38	86	7	6 120
Gusinje	4	-	14	2	786
Herceg Novi	50	28	70	5	14 507
Kolašin	14	12	20	-	2 045
Kotor	60	51	123	-	12 001
Mojkovac	10	8	21	5	1 875
Nikšić	4	326	487	24	24 106
Petnjica	4	1	10	-	1 000
Plav	8	9	20	2	2 042
Pljevlja	12	69	144	22	8 047
Plužine	-	-	6	4	544
Podgorica	14	727	1 228	92	89 832
Rožaje	23	209	283	4	5 833
Tivat	24	26	63	-	8 770
Tuzi	-	28	47	6	4 448
Ulcinj	28	1	17	5	9 670
Šavnik	-	-	3	2	324
Žabljak	18	2	15	4	1 038

Tabela 16. Broj prvi put registrovanih drumskih motornih i priključnih vozila, 2021. godina, po opštinama

Vrste vozila/ Opština	Motocikli	Putnički automobili	Kombi vozila	Autobusi	Teretna vozila
Ukupno	641	14 318	-	68	1 365
Andrijevića	1	52	-	1	4
Bar	65	1 033	-	3	100
Berane	9	447	-	3	26
Bijelo Polje	7	787	-	6	73
Budva	88	601	-	4	51
Cetinje	25	490	-	-	28
Danilovgrad	8	269	-	2	44
Gusinje	-	72	-	1	3
Herceg Novi	49	562	-	1	41
Kolašin	4	95	-	1	10
Kotor	74	465	-	-	35
Mojkovac	1	93	-	-	3
Nikšić	15	1 583	-	10	143
Petnjica	3	91	-	1	-
Plav	1	133	-	2	8
Pljevlja	3	411	-	3	55
Plužine	-	21	-	-	-
Podgorica	156	5 355	-	15	567
Rožaje	3	461	-	7	35
Tivat	44	459	-	3	54
Tuzi	1	263	-	5	43
Ulcinj	82	506	-	-	37
Šavnik	-	15	-	-	1
Žabljak	2	54	-	-	4

/nastavak/

Vrste vozila/ Opština	Specijalna i radna vozila	Vučna vozila	Priključna vozila	Poljoprivredni traktori	Ukupno
Ukupno	2	231	567	200	17 392
Andrijevića	-	-	7	3	68
Bar	-	10	25	8	1 244
Berane	-	8	16	7	516
Bijelo Polje	-	28	77	33	1 011
Budva	-	2	16	8	770
Cetinje	-	11	10	1	565
Danilovgrad	-	3	14	7	347
Gusinje	-	-	6	1	83
Herceg Novi	-	3	14	3	673
Kolašin	-	-	2	-	112
Kotor	1	2	15	-	592
Mojkovac	-	-	3	2	102
Nikšić	-	41	72	17	1 881
Petnjica	-	-	1	-	96
Plav	-	1	6	2	153
Pljevlja	-	7	13	9	501
Plužine	-	-	4	4	29
Podgorica	-	79	196	77	6 445
Rožaje	1	33	40	4	584
Tivat	-	1	12	-	573
Tuzi	-	2	7	5	326
Ulcinj	-	-	2	4	631
Šavnik	-	-	1	1	18
Žabljak	-	-	8	4	72

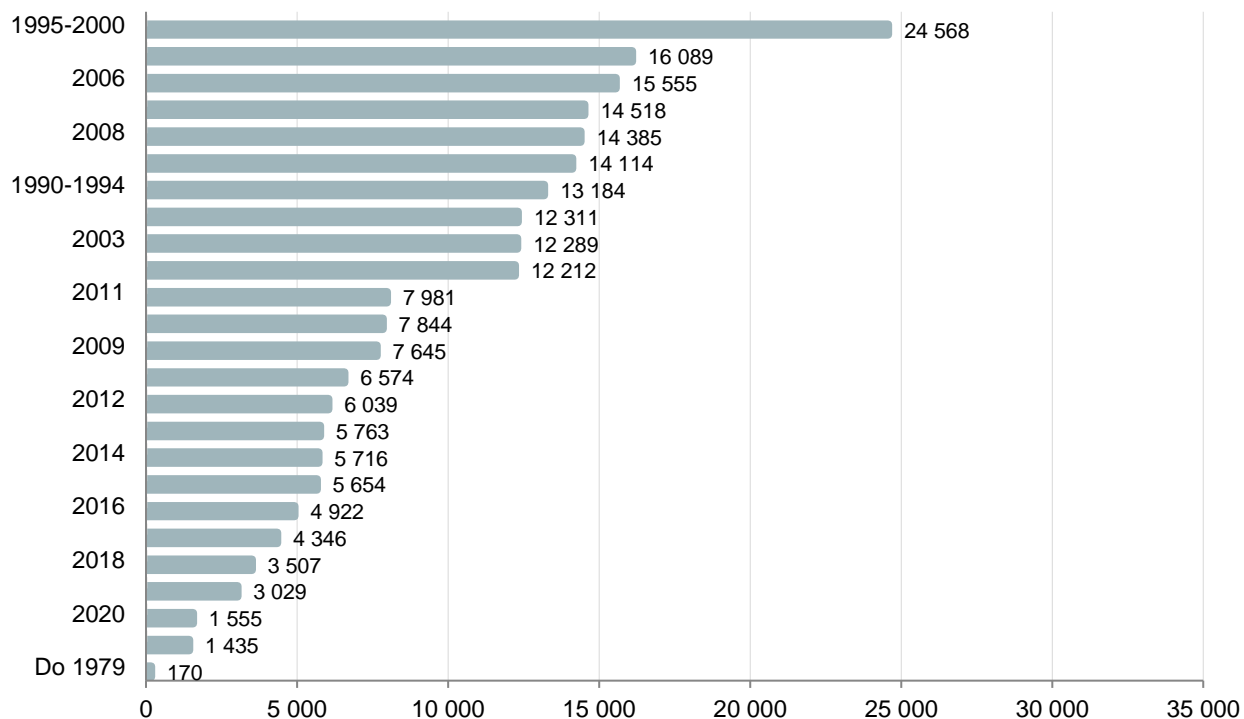
Tabela 17. Broj registrovanih drumskih motornih i priključnih vozila prema godini proizvodnje u 2021. godini

Godina proizvodnje	Motocikli	Putnički automobili	Kombi vozila	Autobusi	Teretna vozila
Ukupno	6 261	221 405	363	1 225	18 981
Do 1979	11	170	-	-	146
1980-1989	59	6 574	27	4	996
1990-1994	67	13 184	77	31	943
1995	13	2 890	12	21	157
1996	19	3 436	17	25	208
1997	36	3 562	20	29	287
1998	28	3 848	16	30	285
1999	41	3 885	15	20	287
2000	56	6 947	7	24	310
2001	71	12 212	9	49	610
2002	103	12 311	18	72	801
2003	139	12 289	8	81	764
2004	152	14 114	10	95	895
2005	267	14 518	18	71	857
2006	374	15 555	13	67	1 071
2007	540	16 089	12	140	1 543
2008	572	14 385	18	120	1 586
2009	219	7 645	5	44	699
2010	183	7 844	3	29	734
2011	150	7 981	34	53	861
2012	227	6 039	6	26	686
2013	222	5 654	2	22	582
2014	225	5 716	2	32	494
2015	224	5 763	3	14	548
2016	261	4 922	2	19	561
2017	283	4 346	2	27	513
2018	369	3 507	3	21	498
2019	551	3 029	2	15	473
2020	492	1 555	2	30	344
2021	307	1 435	-	14	242

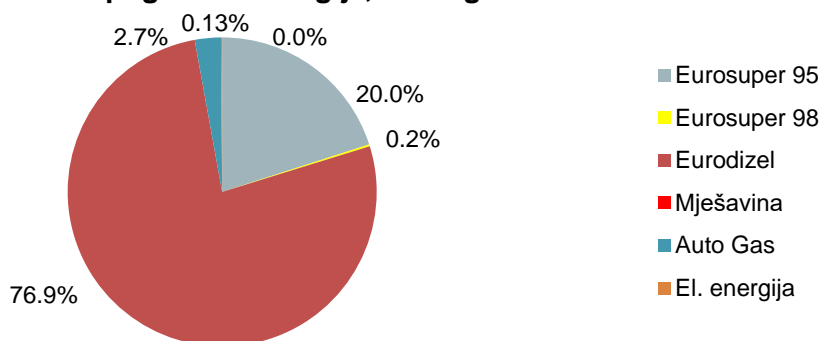
Tabela 17. Broj registrovanih drumskih motornih i priključnih vozila prema godini proizvodnje u 2021. godini

/nastavak/

Godina proizvodnje	Specijalna i radna vozila	Vučna vozila	Priključna vozila	Poljoprivredni traktori	Ukupno
Ukupno	463	1 948	3 502	261	254 409
Do 1979	7	-	36	4	374
1980-1989	94	1	137	19	7 911
1990-1994	46	7	147	1	14 503
1995	8	6	25	2	3 134
1996	12	4	26	1	3 748
1997	4	14	18	-	3 970
1998	7	14	43	1	4 272
1999	7	17	57	4	4 333
2000	6	24	65	2	7 441
2001	14	44	88	1	13 098
2002	15	34	97	-	13 451
2003	23	57	123	-	13 484
2004	16	58	160	-	15 500
2005	9	65	157	4	15 966
2006	18	122	201	2	17 423
2007	31	202	276	3	18 836
2008	56	248	294	-	17 279
2009	26	87	38	2	8 765
2010	14	72	74	1	8 954
2011	4	124	107	1	9 315
2012	31	74	89	-	7 178
2013	7	94	89	1	6 673
2014	1	165	125	4	6 764
2015	-	125	96	3	6 776
2016	5	98	109	1	5 978
2017	1	70	129	13	5 384
2018	-	54	142	12	4 606
2019	-	49	167	22	4 308
2020	1	7	184	46	2 661
2021	-	12	203	111	2 324

Grafik 4. Broj registrovanih putničkih automobila prema godini proizvodnje, 2021. godina**Tabela 18. Broj registrovanih drumskih motornih vozila prema vrsti pogonske energije**

Vrsta pogonske energije	2020	2021	Indeks 2021 2020
Ukupno	237 338	250 907	105,7
Eurosuper 95	49 138	50 257	102,3
Eurosuper 98	481	499	103,7
Eurodizel	180 254	192 978	107,1
Mješavina	26	23	88,5
Auto Gas	7 238	6 827	94,3
El. energija	201	323	160,7

Grafik 5. Struktura registrovanih drumskih motornih i priključnih vozila prema vrsti pogonske energije, 2021. godina

8 BROJ SAOBRAĆAJNIH NEZGODA NA PUTEVIMA U CRNOJ GORI

Izveštajna jedinica za podatke o broju saobraćajnih nezgoda na putevima je Uprave policije Crne Gore. Statistika bezbjednosti u saobraćaju se sprovodi u skladu sa Odlukom (EZ) br. 93/704.

Publikacijom su prikazani podaci o broju saobraćajnih nezgoda, kao i povrijeđene i poginule osobe u saobraćajnim nezgodama.

Saobraćajna nezgoda je događaj koji se dogodio na putu ili je započet na putu, u kojem je učestvovalo najmanje jedno vozilo u pokretu i u kojem je jedno ili više lica povrijeđeno ili poginulo ili je preminulo u roku od 30 dana od posljedica te saobraćajne nezgode ili je nastala materijalna šteta.

Poginulo lice je svako lice koje je izgubilo život odmah ili je umrlo u periodu od 30 dana od posledica saobraćajne nezgoda sa povrijeđenim licem.

Povrijeđeno lice je svako lice koje nije poginulo, ali koje je zadobilo povredu u saobraćajnoj nezgodi sa povrijeđenim licem i koje obično zahtijeva medicinsku njegu.

Nastradala lica obuhvataju povrijeđena i poginula lica.

Broj saobraćajnih nezgoda u 2021. godini iznosio je 6 109, što je u odnosu na 2020. godinu više za 32,9%, kada je broj saobraćajnih nezgoda iznosio 4 595.

Broj nastradalih lica u 2021. godini iznosio je 3 058 (od čega je 3 003 povrijeđenih i 55 poginulih lica), što je više za 43,2% u odnosu na 2020. godinu.

Grafik 6. Nastradala lica u nezgodama po kvartalima

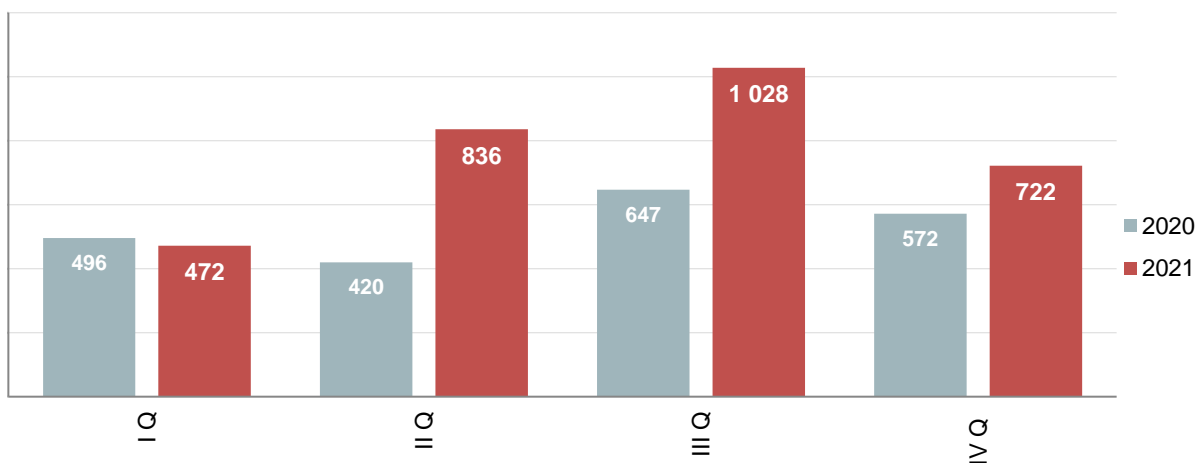

Tabela 19. Broj saobraćajnih nezgoda po kvartalima u 2021. godini

	2020	2021	<i>Indeks 2021 2020</i>
Broj saobraćajnih nezgoda			
Ukupno	4 595	6 109	132,9
QI	1 054	1 161	110,2
QII	949	1 494	157,4
QIII	1 334	1 951	146,3
QIV	1 258	1 503	119,5
Broj ukupno nastradalih			
Ukupno	2 135	3 058	143,2
QI	496	472	95,2
QII	420	836	199,0
QIII	647	1028	158,9
QIV	572	722	126,2
Broj povrijeđenih lica			
Ukupno	2 087	3 003	143,9
QI	486	465	95,7
QII	410	822	200,5
QIII	629	1009	160,4
QIV	562	707	125,8
Broj poginulih lica			
Ukupno	48	55	114,6
QI	10	7	70,0
QII	10	14	140,0
QIII	18	19	105,6
QIV	10	15	150,0

Tabela 20. Broj saobraćajnih nezgoda po kategorijama u 2021. godini

	2020	2021	<i>Indeks 2021 2020</i>
Broj saobraćajnih nezgoda po kategorijama			
1. Saobraćajne nezgode (1.1+1.2+1.3)	4 595	6 109	132,9
1.1 Sa materijalnom štetom	3 105	4 057	130,7
1.2 Sa poginulima	42	52	123,8
1.3 Sa povrijeđenima	1 448	2 000	138,1
2. Poginula lica (2.1+2.2+2.3+2.4+2.5)	48	55	114,6
2.1 Vozači ³	21	27	128,6
2.2 Sapatnici	16	10	62,5
2.3 Vozači bicikla	-	1	-
2.4 Motociklisti ⁴	4	10	250,0
2.5 Pješaci	7	7	100,0
3. Povrijeđena lica (3.1+3.2)	2 087	3 003	143,9
3.1 Lakše povrijeđeni	1 707	2 529	148,2
3.2 Teže povrijeđeni	380	474	124,7

³ Vozači obuhvataju sve vozače osim vozača bicikala, mopeda, tricikala i četvorocikala.⁴ Motociklisti obuhvataju vozače mopeda, motocikala, tricikala i četvorocikala.

9 PRETOVAR U LUKAMA

Izveštajne jedinice za podatke o pretovaru su preduzeća kojima je pretežna djelatnost manipulacija teretom (utovar u brodove i istovar iz njih).

Publikacijom su prikazani podaci o pretovaru robe u lukama, kao i podaci o inventarskom stanju pretovarnih sredstava.

Portalne i poluportalne dizalice obuhvataju sve vrste dizalica učvršćene na tlo ili na šinama koje pretovaraju teret sa broda ili na brod.

Mostne dizalice obuhvataju sve vrste dizalica u skladištima, ili na otvorenom prostoru, koje služe za premještanje tereta.

Auto-dizalice predstavljaju specijalan tip drumskih motornih vozila na koje je utvrđena dizalica (strijela).

Auto-liftovi (viljuškari) su motorna vozila gdje se teret smješta na viljušku ili druge dodatne uređaje.

Pretovarene tone tereta se odnose na ukupnu količinu tereta koja prođe kroz prekrcajni poslovni subjekt, gdje se isti teret, bez obzira na broj manipulacija koji je njime izvršen, iskazuje samo jednom.

Izmanipulisane tona (tona-operacija) jeste jedinica radnog učinka koja izražava zbir operacija evidentiranih prema načinu na koji su izvršene (iskrcaj, ukrcaj, direktan prekrcaj premještaj).

Istovar podrazumijeva iskrcaj robe sa prevoznog sredstva na tlo, obalu ili drugi prostor koji je za to predviđen (skladišta, fabričkikrug i sl.).

Utovar podrazumijeva ukrcaj robe sa zemlje, obale ili drugog prostora u prevozno sredstvo.

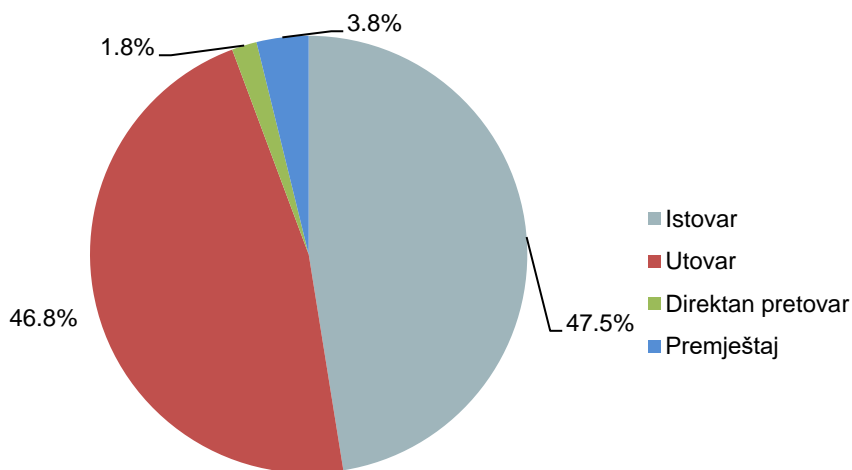
Direktan prekrcaj podrazumijeva prekrcaj robe sa jednog prevoznog sredstva na drugo, bez korišćenja prostora na tlu, obali.

Broj pretovarenih tona u lukama u 2021. godini u odnosu na 2020. godinu bilježi pad za 7,4%, dok pad kod izmanipulisanih tona u istom periodu iznosi 4,7%.

Tabela 21. Pretovar u lukama

	2020	2021	Indeks 2021 2020
Stanje sredstava za pretovar			
Broj portalnih i poluportalnih dizalica	6	6	100,0
Tone nosivosti	96	96	100,0
Broj mostnih dizalica	5	5	100,0
Tone nosivosti	136	136	100,0
Broj auto dizalica	4	4	100,0
Tone nosivosti	276	281	101,8
Broj auto liftova	63	51	81,0
Tone nosivosti	402	404	100,5
Pretovarene i izmanipulisane tone			
Pretovarene tone	2 064 587	1 911 607	92,6
Izmanipulisane tone	4 213 878	4 017 612	95,3

Grafik 7. Struktura izmanipulisanih tona, 2021. godina

10 PROMET ROBE U LUKAMA

Podaci prometa u robe u lukama rezultat su redovnih kvartalnih istraživanja za koja su izvještajne jedinice Lučke kapetanije i Uprava pomorske sigurnosti i upravljana lukama. Statističko istraživanje sprovodi se u skladu sa Direktivama (EZ) br. 2009/42 i br. 2012/186.

Luke su mjesta ukrcavanja i iskrcavanja putnika i tereta na morskoj obali, koja su posebno izgrađena za tu svrhu, dok su pristaništa takva mjesta na obalama rijeka i jezera.

Ukupan promet robe lukama u 2021. godini u odnosu na 2020. godinu bilježi pad za 9,0%.

Tabela 22. Lučki saobraćaj

	2020	2021	<i>Indeks 2021 2020</i>
Promet putnika i robe u lukama			
Prevezeni putnici	428	4 738	300,0 ⁵
Ukupan promet robe, u t	2 043 632	1 858 769	91,0
Izvoz, u t	1 147 913	976 736	85,1
Uvoz, u t	895 663	882 033	98,5

Tabela 23. Deset zemalja sa najvećim ostvarenim prometom robe sa crnogorskim lukama, 2021. godina

	Ukupan promet robe, u t	Izvoz, u t	Uvoz, u t
Grčka	507 351	210 823	296 528
Italija	294 587	115 246	179 341
Hrvatska	160 734	21 914	138 820
Malta	155 253	105 550	49 703
Španija	154 766	121 831	32 935
Turska	144 198	74 869	69 329
Egipat	96 402	85 889	10 513
Ukrajina	44 000	-	44 000
Slovenija	26 394	11 914	14 480
Malezija	26 136	-	26 136

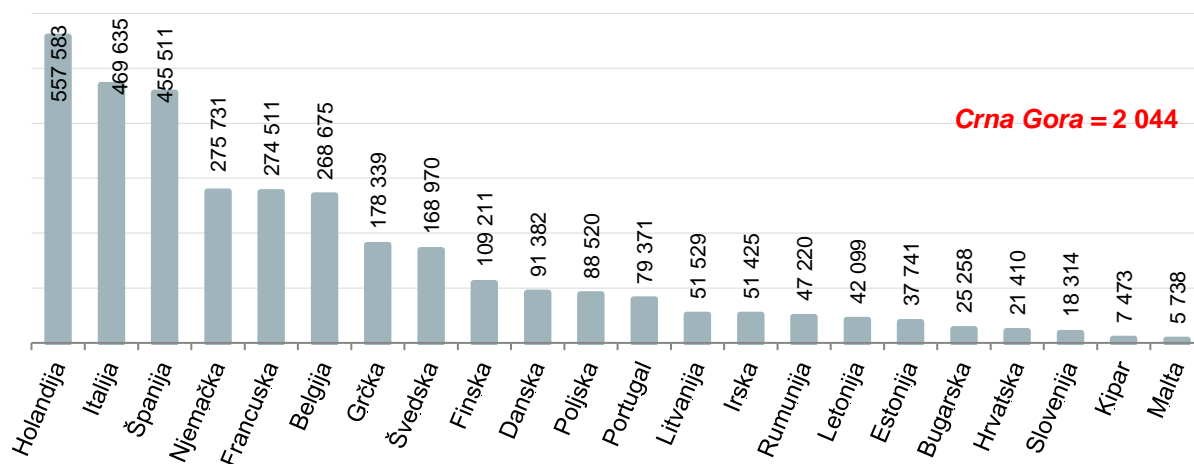
⁵ Obračunati indeks je veći od 300,0

Tabela 24. Prevoz robe morem u zemljama Evropske Unije⁶

u hiljadama tona

Zemlja	2016	2017	2018	2019	2020
Belgija	253 543	257 865	270 317	277 783	268 675
Bugarska	28 685	30 953	27 868	30 997	25 258
Danska	95 829	94 638	95 989	93 727	91 382
Njemačka	297 137	299 189	296 181	294 533	275 731
Estonija	33 596	34 801	35 947	37 760	37 741
Irska	50 758	53 351	55 120	53 251	51 425
Grčka	175 100	181 261	190 523	194 468	178 339
Španija	451 255	483 679	497 812	496 912	455 511
Francuska	292 160	302 840	308 629	302 288	274 511
Hrvatska	18 551	20 798	21 573	20 580	21 410
Italija	461 990	475 164	501 958	508 074	469 635
Kipar	10 259	7 860	6 948	7 428	7 473
Letonija	60 962	58 687	62 660	59 046	42 099
Litvanija	46 236	49 856	52 462	52 244	51 529
Malta	3 788	4 114	4 559	5 195	5 738
Holandija	588 772	595 810	604 542	607 527	557 583
Poljska	72 926	78 076	91 798	93 864	88 520
Portugal	91 344	93 356	90 361	85 320	79 371
Rumunija	46 295	46 182	49 107	53 101	47 220
Slovenija	21 171	22 311	23 127	22 114	18 314
Finska	105 022	109 320	117 108	120 488	109 211
Švedska	171 324	175 964	179 949	170 557	168 970
Velika Britanija	484 048	481 815	483 305	486 094	...

izvor: EUROSTAT

Grafik 8. Prevezena roba lučki saobraćaj u hiljadama tona, 2020. godina⁶⁶ Podaci za 2021. godinu će biti dostupni 240 dana nakon isteka referentnog perioda.

11 IZVJEŠTAJ O TRGOVAČKOJ MORNARICI

Izvještajna jedinica za podatke o trgovačkoj floti je Ministarstvo kapitalnih investicija.

Putnički brodovi su plovila sa sopstvenim pogonskim uređajima koja mogu istovremeno da prevezu više od 12 putnika.

Teretni brodovi su plovila namjenjena za prevoz tereta-robe. Ovdje treba uključiti i tankere. Remorkeri (tegljači) su brodovi namjenjeni za tegljenje drugih plovnih jedinica.

Kapacitet prevoznih sredstava izražava se u: BRT (bruto registarska tonaža), bruto nosivost broda, putničkim mjestima, broju ležaja i kW (za snagu motora).

Ribarski brod ova kategorija obuhvata brodove za lov i brodove za preradu ribe.

BRT-bruto tonaža je mjera ukupne veličine broda utvrđena u skladu s odredbama Međunarodne konvencije o mjerenju tonaže brodova 1969.

DWT-bruto nosivost broda je razlika u tonama između istisnine broda na ljetnoj teretnoj liniji u vodi specifične težine 1,025 i ukupne težine broda, tj. istisnine broda u tonama bez tereta, goriva, maziva, balastne vode, svježe vode i pitke vode u spremnicima, potrošnih namirnica, kao i bez putnika, posade i njihovih ličnih stvari.

Tehnički objekti u lukama po broju i maksimalnoj veličini plovila koja se mogu primiti mogu biti: dokovi, splavovi, posebna pristaništa za popravak brodova.

Tabela 25. Brodovi trgovačke mornarice, 2021. godina

	Ukupno	BRT (bruto registar tona)	Nosivost putnika	Tovarni prostor (DWT)	Snaga, kw
1. Brodovi duge plovidbe ukupno	4	89 488	-	142 072	25 660
1.1 Teretni brodovi	4	89 488	-	142 072	25 660
2. Brodovi preko 100 BRT ukupno (2.1+2.2+2.3+2.4)	16	3 745	2 567	1 021	11 326
2.1 Putnički brodovi	7	1 326	1 617	-	3 427
2.2 Trajekti	5	1 201	950	726	3 367
2.3 Teretni brodovi	2	740	0	295	1 386
2.4 Remorkeri	2	478	-	-	3 146
3. Brodovi 51-99 BRT ukupno (3.1+3.2+3.3+3.4)	18	1 469	274	632	4 567
3.1 Putnički brodovi	3	246	162	-	2 022
3.2 Teretni brodovi	2	231	12	107	600
3.3 Plutajući objekti	6	500	-	525	107
3.4 Remorkeri	7	492	100	-	1 838
4. Brodovi 10-50 BRT ukupno (4.1+4.2+5.3+5.4)	30	1 054	1 681	118	6 217
4.1 Putnički brodovi	23	759	1 657	35	4 813
4.2 Teretni brodovi	4	162	-	83	631
4.3 Motorni jedrenjaci i jedrenjaci	2	84	24	-	518
4.4 Remorkeri	1	49	-	-	255

Tabela 26. Ribarski brodovi i tehnički objekti, 2021. godina

	Ukupno	BRT (bruto registar tona)	Snaga, KW	Tone nosivosti	Tone dizanja
Bageri	1	233	372	-	-
Dizalice	1	327	-	-	-
Klapete	3	259	-	107	-
Splavovi	3	605	-	1 915	-
Ribarski brodovi	28	1 862	9 787	-	-

12 PREVOZ PUTNIKA I ROBE NA AERODROMIMA

Podaci prometa robe i putnika na aerodromima rezultat su redovnih kvartalnih i godišnjih istraživanja za koja su izvještajne jedinice preduzeća koja obavljaju uslužne djelatnosti u vazdušnom saobraćaju. Od 2016. godine statistika prevoza putnika i robe na aerodromima je usklađena sa Regulativom (EZ) br. 437/200 realizacijom pilot istraživanja vazdušnog saobraćaja "Promet putnika, tereta i pošte po parovima aerodroma u odlasku odnosno dolasku vazduhoplova na izvještajni aerodrome". Pilot istraživanjem su obuhvaćeni redovni i vanredni komercijalni letovi na crnogorskim aerodromima. Podaci ne uključuju operacije nekomercijalnog opšteg vazduhoplovstva kao ni državne letove (vojska, carina, policija).

Aerodrom je određena kopnena ili vodena površina (uključujući sve zgrade, instalacije i opremu) koja je namijenjena za polijetanje i slijetanje vazduhoplova, kao i za njihovo kretanje po zemljanoj površini i otvorena za komercijalni vazdušni transport.

Putnici u vazduhoplovu su svi putnici u vazduhoplovu prilikom slijetanja vazduhoplova na izvještajni aerodrom ili prilikom polijetanja vazduhoplova sa izvještajnog aerodroma.

Roba su sva dobra koja su prevezena uz naplatu, osim pošte, prtljaga i avionskih zaliha.

Putnici u direktnom tranzitu su putnici koji, nakon kratkog zaustavljanja, nastavljaju putovanje avionom istim brojem leta.

Broj komercijalnih operacija uključuje uzlijetanja i slijetanja aviona na izvještajnom aerodromu ostvarena radi ostvarivanja komercijalne vazdušne usluge (redovne i vanredne).

Broj ukupnih operacija uključuje sva uzlijetanja i slijetanja aviona na izvještajnom aerodromu (osim državnih letova). Obuhvataju se sve komercijalne operacije (redovne, vanredne i operacije opšteg vazduhoplovstva), kao i sve operacije nekomercijalnog opšteg vazduhoplovstva (poslovni, padobransko/jedriličarski, privatni, obuka, testni, pozicijski, tehnička zaustavljanja i dr.). Ne uključuju se državni letovi (vojska, carina, policija).

Poletno-sletna staza je određena pravougaona površina na aerodromu namijenjena za polijetanje i slijetanje vazduhoplova, koja ima sledeće karakteristike:

- **Raspoloživa dužina za polijetanje**
Dužina poletno-sletne staze koja je označena kao raspoloživa i pogodna za kretanje po zemlji vazduhoplova koji je u polijetanju.
- **Raspoloživa dužina za zaustavljanje**
Dužina poletno-sletne staze koja je označena kao raspoloživa i pogodna za kretanje vazduhoplova po zemlji prilikom slijetanja.

Broj prevezenih putnika na aerodromima u 2021. godini u odnosu na 2020. godinu, bilježi rast za 150,8%, a prevezena roba u istom periodu bilježi rast za 38,3%.

Tabela 27. Promet putnika i robe na aerodromima

	2020	2021	<i>Indeks 2021 2020</i>
Prevezeni putnici i roba na aerodromima			
Prevezeni putnici	521 959	1 309 266	250,8
Prevezena roba, <i>u tonama</i>	337	466	138,3
Aerodromske površine (površina u m²)			
Poletno-sletna staza	227 440	227 440	100,0
Rulne staze i platforme	148 704	148 704	100,0
Zaštitni pojas poletno-sletne staze	1 036 000	1 036 000	100,0
Sredstva za rad			
Autobusi na aerodromu	1	1	100,0
Vozila za snadbijevanje (katering)	-	-	-
Vučna vozila (traktori)	30	31	103,3
Autoliftovi i „cargo“ platforme	4	4	100,0
Vatrogasna vozila	7	6	85,7
Autocistijerne i teretna vozila	2	3	150,0
Utrošak električne energije, goriva i maziva			
Električna energija, <i>kWh</i>	4 674 214	4 993 143	106,8
Dizel gorivo, <i>u tonama</i>	43	72	167,4

Tabela 28. Prevezena roba u zemljama Evropske Unije⁷

u tonama

Zemlja	2016	2017	2018	2019	2020
Belgija	1 088 734	1 251 173	1 416 428	1 397 513	1 584 640
Bugarska	32 977	34 807	29 867	28 749	25 844
Češka	77 704	89 279	90 526	97 248	71 095
Danska	200 133	235 937	242 068	244 997	181 967
Njemačka	4 467 022	4 773 351	4 842 716	4 684 553	4 497 805
Estonija	13 868	11 233	11 475	10 866	9 132
Irska	145 769	163 123	156 265	144 141	136 803
Grčka	69 950	69 074	96 889	105 403	72 990
Španija	639 237	742 443	806 518	815 612	599 930
Francuska	2 401 593	2 450 326	2 407 878	2 371 614	1 938 349
Hrvatska	7 691	9 510	11 934	10 846	7 638
Italija	991 688	1 077 874	1 066 221	1 021 941	776 205
Kipar	28 430	30 880	32 186	32 360	24 007
Letonija	17 922	21 204	24 628	25 866	19 247
Litvanija	14 245	15 064	16 779	17 211	19 820
Luksemburg	801 058	892 660	895 004	853 030	905 397
Mađarska	77 535	87 277	101 411	95 590	88 872
Malta	15 690	16 194	17 677	12 210	13 444
Holandija	1 831 792	1 865 106	1 840 419	1 703 556	1 591 389
Austrija	223 421	227 643	237 701	228 223	165 013
Poljska	107 880	121 303	134 673	143 110	111 279
Portugal	136 578	164 732	173 493	194 214	133 075
Rumunija	37 456	41 692	45 310	44 217	38 769
Slovenija	8 970	12 025	12 337	11 358	10 553
Slovačka	23 028	27 188	24 565	20 525	24 772
Finska	186 471	188 722	196 810	225 242	146 547
Švedska	147 214	159 130	158 632	162 743	132 083
Velika Britanija	2 511 011	2 738 784	2 748 539	2 650 232	...

izvor: EUROSTAT

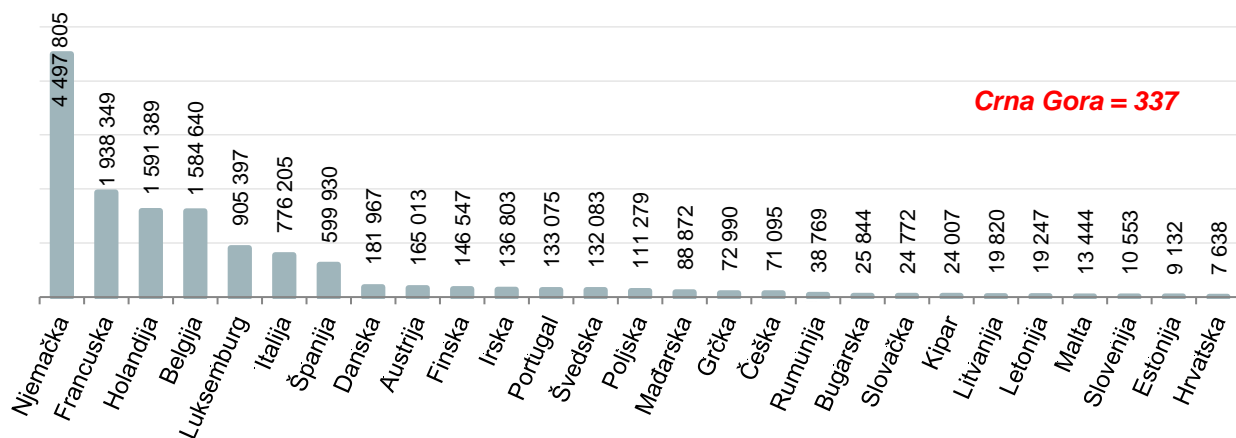
Grafik 9. Prevezena roba na aerodromima u tonama, 2020. godina⁷⁷ Podaci za 2021. godinu će biti dostupni 180 dana nakon isteka referentnog perioda.

Tabela 29. Prevezeni putnici u zemljama Evropske Unije⁸

u hiljadama

Zemlja	2016	2017	2018	2019	2020
Belgija	30 116	33 260	34 506	35 385	9 466
Bugarska	9 324	11 093	12 138	11 713	3 729
Češka	13 672	16 246	17 838	18 833	3 821
Danska	32 763	33 261	34 701	34 780	8 659
Njemačka	200 687	212 389	222 422	226 764	57 796
Estonija	2 215	2 635	2 996	3 258	858
Irska	32 596	34 272	36 345	37 948	8 268
Grčka	45 543	50 171	54 259	56 089	17 341
Španija	193 872	209 824	220 611	228 262	57 797
Francuska	145 281	154 096	161 991	168 727	50 724
Hrvatska	7 475	8 843	9 731	10 623	1 919
Italija	134 478	144 306	153 352	160 668	40 405
Kipar	8 962	10 239	10 927	11 261	2 271
Letonija	5 384	6 078	7 037	7 786	1 995
Litvanija	4 788	5 246	6 254	6 505	1 805
Luksemburg	2 984	3 555	3 989	4 366	1 426
Mađarska	11 660	13 350	15 176	16 701	3 963
Malta	5 080	6 008	6 806	7 318	1 752
Holandija	70 318	76 240	79 644	81 193	23 595
Austrija	27 182	28 327	31 138	35 644	9 168
Poljska	32 267	37 685	43 768	46 943	13 826
Portugal	40 930	47 673	51 019	55 008	16 549
Rumunija	15 154	17 935	19 810	21 566	6 633
Slovenija	1 404	1 682	1 811	1 719	288
Slovačka	2 158	2 403	2 794	2 840	501
Finska	18 100	20 055	22 174	23 288	5 429
Švedska	35 953	38 456	38 945	37 615	9 318
Velika Britanija	248 869	264 629	272 190	277 432	...

izvor EUROSTAT

⁸ Podaci za 2021. godinu će biti dostupni 180 dana nakon isteka referentnog perioda.

Tabela 30. Promet putnika i tereta na aerodromima, 2021. godina⁹

	2021
Broj komercijalnih operacija	12 219
Promet putnika	1 309 266
Promet tereta, t	466

Tabela 31. Promet putnika na aerodromima, 2021. godina⁹

	2021
Ukupno	1 309 266
Aerodrom Podgorica	647 591
Aerodrom Tivat	661 675

Tabela 32. Promet putnika u direktnom tranzitu na aerodromima, 2021. godina⁹

	2021
Ukupno	613
Aerodrom Podgorica	437
Aerodrom Tivat	176

Tabela 33. Deset zemalja sa najvećim ostvarenim prometom putnika sa crnogorskim aerodromima, 2021. godina⁹

	Ukupno	Aerodrom Podgorica	Aerodrom Tivat
Srbija	448 109	190 297	257 812
Ukraina	285 761	11 195	274 566
Turska	141 846	138 607	3 239
Austija	83 598	83 598	-
Njemačka	75 773	54 433	21 340
Poljska	65 017	61 384	3 633
Kazahstan	26 165	26 165	-
Izrael	25 935	269	25 666
Francuska	18 178	3 913	14 265
Švajcarska	17 368	10 219	7 149

⁹ Podaci pilot istraživanja vazdušnog saobraćaja "Promet putnika, tereta i pošte po parovima aerodroma u odlasku odnosno dolasku vazduhoplova na izvještajni aerodrome" usklađenog sa Regulativom (EZ) br. 437/2003 i koji obuhvataju redovne i vanredne komercijalne letove na crnogorskim aerodromima. Podaci ne uključuju operacije nekomercijalnog opšteg vazduhoplovstva kao ni državne letovi (vojska, carina, policija).

13 VAZDUŠNI SAOBRAĆAJ

Podaci vazdušnog saobraćaja rezultat su redovnih kvartalnih i godišnjih istraživanja izvještajnih jedinica koje obavljaju djelatnosti u vazdušnom saobraćaju.

Broj aviona krajem godine odnosi se na inventarsko stanje sredstava u svojini preduzeća.

Broj putničkih mjesta odnosi se na broj ugradjenih sjedišta aviona čije je inventarsko stanje dato krajem godine.

Neto-nosivost, kg ili raspoloživa, korisna nosivost aviona predstavlja kapacitet koji je predviđen za prevoz putnika, prtljaga, robe i pošte.

Stalne-redovne linije su one na kojima se vrši prevoz u toku cijele godine i na kojima se obavlja javni prevoz po određenom redu vožnje (red letenja).

Broj linija je zbir svih linija, uzimajući svaku liniju u pravcu samo jednom.

Ukupna dužina linija predstavlja zbir dužine svake pojedine linije u jednom pravcu. U ukupan broj i dužinu linije uzimaju se sve linije koje su postojale u toku godine, bez obzira na vrijeme u kome je na njima vršen saobraćaj i broj obavljenih letova.

Redovna komercijalna usluga vazdušnog prevoza putnika i robe je usluga koja se pruža obavljanjem letova na osnovu objavljenog reda letenja.

Vanredni komercijalni vazdušni prevoz su komercijalni letovi koji ne spadaju u redovne komercijalne letove.

Ostvareni putnički kilometri predstavljaju jedan od glavnih pokazatelja učinka organizacije vazdušnog saobraćaja, a odnose se na ukupnu dužinu prevoza svih putnika na svim relacijama u zemlji i inostranstvu.

Broj prevezenih putnika, redovnim prevozom u vazдушnom saobraćaju u 2021. godini u odnosu na 2020. godinu bilježi pad za 28,6%, a broj prevezenih putnika, vanrednim prevozom u vazдушnom saobraćaju u istom periodu bilježi rast za 17,6%.

Tabela 34. Vazdušni saobraćaj

	2020	2021	<i>Indeks 2021 2020</i>
Inventarsko stanje			
Broj aviona	5	3	60,0
Broj putničkih mjesta	566	332	58,7
Nosivost aviona, kg (neto masa)	139 500	86 299	61,9
Rad aviona			
1. Ukupan broj radnih letova (1.1+1.2)	2 645	1 739	65,7
1.1 U redovnom saobraćaju	2 512	1 582	63,0
1.2 U vanrednom saobraćaju	133	157	118,0
Pervezeni putnici			
2. Prevezeni putnici ukupno (2.1+2.2)	153 345	112 066	73,1
2.1 U redovnom prevozu	147 917	105 681	71,4
2.2 U vanrednom prevozu	5 428	6 385	117,6
3. Putnički kilometri ukupno, u hiljadama (3.1+3.2)	103 769	48 162	46,4
3.1 U redovnom prevozu	98 294	40 101	40,8
3.2 U vanrednom prevozu	5 475	8 061	147,2

14 POŠTANSKI I TELEKOMUNIKACIONI SAOBRAĆAJ

Podaci poštanskog i telekomunikacionog saobraćaja rezultat su redovnih kvartalnih i godišnjih istraživanja. Izvor podataka za poštanski i telekomunikacioni saobraćaj od 2017. godine je Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost.

Poštanska usluga je usluga prijema, prerade, prenosa i uručjenja poštanskih pošiljaka u skladu sa prihvaćenim standardima.

Poštanska mreža univerzalnog poštanskog operatora je skup poštanskih objekata, opreme i drugih sredstava, koji su međusobno povezani u jedinstvenu tehničko-tehnološku cjelinu, radi pružanja univerzalne poštanske usluge.

Dostavne pošte obavljaju poslove prijema, otpreme, prispjeća i uručjenja poštanskih pošiljaka.

Pošta bez dostavnog područja otvara se, u pravilu, u mjestima s više poštanskih kancelarija, a obavlja poslove prijema, prispjeća i otpreme poštanskih pošiljaka, s tim da može obavljati i uručjenje poštanskih pošiljaka u poštanskom uredu.

Ugovorene pošte posluju na temelju ugovora sklopljenog između javnog operatora i pravne ili fizičke osobe koja u ime i za račun javnog operatora obavlja poštanske usluge.

Sezonske pošte se otvaraju zbog povećane potražnje za uslugama (npr. za vrijeme turističke sezone).

Pismonosna pošiljka je vrsta komunikacije u pisanom obliku, odštampana na papiru ili drugom odgovarajućem nosiocu podataka, koji je potrebno poslati i dostaviti na adresu koju je naveo pošiljalac na samoj pismonosnoj pošiljci ili njenom omotu.

Paket je poštanska pošiljka koja sadrži robu i predmete.

Preporučena pošiljka je pošiljka za koju se pošiljaocu izdaje potvrda o primanju i uručuje se primaocu uz potpis, a u slučaju gubitka, oštećenja ili umanjenja sadržaja isplaćuje propisana naknada štete.

Tiskovina je štampana publikacija koju izdaje izdavač svakodnevno, povremeno ili u određenom razdoblju (novine i časopisi).

Telekomunikacione usluge obuhvataju prenos glasa, podataka, teksta tona i video materijala pomoću prenosnih uređaja koji se mogu zasnivati na jednoj tehnologiji ili na kombinaciji više tehnologija.

Fiksna telefonija su usluge koje omogućavaju korisnicima da pristupe javnoj telefonskoj mreži na fiksnoj lokaciji i da koriste javno dostupne telefonske usluge na fiksnoj lokaciji.

Mobilna telefonija su usluge koje omogućavaju korisnicima da pristupe javnoj mobilnoj mreži i koriste usluge mobilne telefonije.

Pretplatnik je svako fizičko ili pravno lice koje je sa pružaocem javnih komunikacionih usluga sklopilo ugovor u svrhu korišćenja tih usluga, odnosno njihovo obezbeđivanje od strane operatora.

Potrošnja minuta fiksne telefonije u 2021. godini u odnosu na 2020. godinu bilježi pad za 10,1%, dok potrošnja minuta mobilne telefonije bilježi rast za 13,0%.

Tabela 35. Poštanske usluge

	2020	2021	Indeks 2021 2020
Poštanska mreža			
1. Jedinice poštanske mreže (1.1+1.2+1.3)	95	93	97,9
1.1 Dostavne pošte	48	45	93,8
1.2 Pošte bez dostavnog područja	47	48	102,1
1.3 Sezonske pošte	-	-	
2. Posebni djelovi poštanskih kancelarija (2.1+2.2)	64	64	100,0
2.1 Ugovorne poštanske kancelarije	50	50	100,0
2.2 Izdvojeni šalteri	14	14	100,0
Pismonosne usluge, u hiljadama komada			
Pisma	15 780	15 104	95,7
Paketi	50	45	90,0
Tiskovine	118	133	112,7

Tabela 36. Telekomunikacione usluge

	2020	2021	Indeks 2021 2020
Utrošeni minuti u telekomunikacionim uslugama			
Utrošeni minuti u fiksnoj mreži, u hiljadama	115 992	104 334	89,9
Utrošeni minuti u mobilnoj mreži, u hiljadama	2 433 217	2 749 090	113,0
Statistika o pretplatnicima			
1. Pretplatnici fiksne telefonije (1.1+1.2)	191 768	189 519	98,8
1.1 Broj pretplatnika u stanovima	165 965	163 663	98,6
1.2 Poslovni pretplatnici	25 803	25 856	100,2
2. Pretplatnici mobilne telefonije (2.1+2.2)	1 080 089	1 120 074	103,7
2.1 Broj pretplatnika po ugovoru	625 217	660 999	105,7
2.2 Broj pripejd pretplatnika	454 872	459 075	100,9

Izdaje Uprava za statistiku Crne Gore (MONSTAT)
81000 Podgorica, IV Proleterske br.2, telefon (+382) 20 230-811, faks (+382) 20 230-814

Publikaciju pripremila:

Jelena POPOVIĆ

contact@monstat.org
